
PROCJENA DRUŠTVENOG UTJECAJA

**SMJERNICE ZA RAZVOJ JAVNIH POLITIKA –
DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO, RANJIVE
SKUPINE I SOCIJALNE USLUGE**

**Projekt „Dijalogom do Hrvatske mreže za
društveno poduzetništvo“**

**Institut za razvoj i međunarodne odnose –
IRMO**

Zagreb, 2022.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Sadržaj

Uvod.....	3
Analiza društvenih utjecaja – metodološki okvir.....	4
Društveno poduzetništvo, ranjive skupine i socijalne usluge.....	5
Strateško-planski dokumenti	6
Rezultati ankete i fokus grupa na temu društvenog poduzetništva, ranjivih skupina i socijalnih usluga.....	10
Rezultati anketnog istraživanja o utjecaju predloženih smjernica za razvoj društvenog poduzetništva	15
Procjena društvenog utjecaja predloženih smjernica za razvoj javnih politika u području društvenog poduzetništva, ranjivih skupina i socijalnih usluga.....	15
Izvori.....	25

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Uvod

Ovaj je dokument sastavni dio istraživanja koje se provodi u okviru projekta „Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo“, a kojem je cilj jačati kapacitete organizacija civilnog društva (OCD) uz potporu akademske zajednice, kako bi se uspostavio učinkovit dijalog svih dionika za društveni razvoj Republike Hrvatske (RH). Posebni ciljevi projekta su dvojaki:

- a) jačanje partnerstva OCD-ova, društvenih poduzetnika i uključivanje novih članica u Hrvatsku mrežu za društveno poduzetništvo te provedba strukturiranog dijaloga svih dionika i donositelja odluka kako bi došlo do stvaranja poticajnog okruženja za razvoj društvenog poduzetništva (DP);
- b) provedba ispitivanja i znanstvena istraživanja u području DP-a, izrada smjernica za razvoj javnih politika utemeljenih na dokazima, analiza društvenog utjecaja predloženih intervencija kako bi se, na temelju znanosti, ponudila rješenja za razvoj DP-a u demokratskom dijalogu svih dionika.

Projekt se provodi participativno, a namijenjen je sljedećim ciljnim skupinama: organizacijama civilnog društva (50), socijalnim partnerima (30 poduzetnika i 4 sindikata), Hrvatskom zavodu za zapošljavanje (HZZ) (10), Centrima za socijalnu skrb (10), jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave (JRLS) (20) i znanstvenim organizacijama (5).

Dokument „Procjena društvenog utjecaja smjernica za razvoj javnih politika – društveno poduzetništvo, ranjive skupine i socijalne usluge“ jedan je od osam dokumenata koji nude analizu mogućih društvenih utjecaja predloženih smjernica na različite dionike. Ostale analize društvenog utjecaja pripremljenih smjernica odnose se na sljedeće teme:

1. zakonodavni okvir i društveno poduzetništvo,
2. društveno poduzetništvo i obrazovni sustav,
3. društveno poduzetništvo u poljoprivredi,
4. komunikacijski kanali društvenog poduzetništva i nositelja javnih politika te instituti potpore,
5. korištenje državne imovine za razvoj društvenog poduzetništva,
6. porezna politika i društveno poduzetništvo,
7. društveno poduzetništvo i mladi.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Dokument najprije donosi kratak osvrt na teorijski okvir i metodologiju analize društvenih utjecaja. Ukratko se obrazlaže važnost društvenog poduzetništva s fokusom na ranjive skupine i socijalne usluge te se ponavlja prijedlog smjernica za razvoj javnih politika u području društvenog poduzetništva, ranjivih skupina i socijalnih usluga kroz prethodna istraživanja provedena u okviru projekta. Sadrži i rezultate provedenih fokus grupa tijekom 2021. godine te ankete provedene na uzorku od 188 ispitanika - društvenih poduzetnika o utjecaju predloženih smjernica u rujnu i listopadu 2022. godine na području cijele Republike Hrvatske. Objedinjeni nalazi o mogućem društvenom učinku predloženih smjernica prikazani su u tabličnom obliku. Metodološki okvir za izradu analize društvenog utjecaja pripremljen je prema dokumentu **Vodič za analizu socijalnih utjecaja** (autor: Predrag Bejaković, Institut za javne financije, Zagreb) dostupan na <http://www.ijf.hr/radionice/PSU/Vodic.pdf>.

Analiza društvenih utjecaja – metodološki okvir

Analiza društvenih utjecaja predstavlja istraživanje utjecaja smjernica javnih politika na položaj ili blagostanje različitih društvenih skupina. Cilj analize je prikupiti relevantne informacije koje omogućuju uvid u izravne i neizravne posljedice pojedine predložene smjernice kroz obrađene kvantitativne i kvalitativne pokazatelje koji u konačnici **utječu na povećanje blagostanja zajednice u cjelini i njenog općeg prosperiteta**.

Društveni utjecaj predstavlja djelovanje javnih ili privatnih aktivnosti na ljude i uvjetuje promjenu njihova načina života. Promjene mogu biti na različitim područjima poput, kulture, političkih sustava, uvjeta za rad, zdravlja, okoliša i sl. Uglavnom se analiziraju gospodarski i društveni utjecaji korištenjem metoda poput analize troškova i koristi, input-output metode, analize višestrukih kriterija ili neke od kvalitativnih i kvantitativnih metoda društvenog predviđanja. Analiziraju se utjecaji s gledišta različitih dionika i u različitim vremenskim okvirima. Nastoji se procijeniti da li su društvene koristi značajnije od izravnih ili neizravnih šteta za društvo u cjelini.

Promatraju se različite društvene skupine, institucije, poduzetnici i sl. te se ocjenjuju pozitivne ili negativne implikacije koje pojedina smjernica može imati na njih. Značajan dio analize društvenih utjecaja je identificiranje rizika – njihove vjerojatnosti i jačine obuhvata.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Prema Vodiču za analizu socijalnih utjecaja (Bejaković, P., Institut za javne financije, Zagreb) u procjeni se provode aktivnosti u nastavku.

- Polazi se od definiranja **područja analize i obrazloženja smjernice** koja se predlaže.
- Definiraju se **ključni dionici** i smjer djelovanja intervencije – da li sve zainteresirane strane osjećaju pozitivan ili negativan impuls? Tu su posebno značajne **institucije** koje su odgovorne za pripremu ili provedbu pojedinih javnih politika te **glavni nositelj** predložene smjernice.
- Nadalje, područje procjene su i **kanali distribucije** putem kojih se očekuje da će smjernice utjecati na različite dionike. Pet je ključnih kanala: zapošljavanje (tržište rada), cijene (proizvodnja, potrošnja i plaće), imovina, dostupnost dobara ili usluga, te transferi ili porezi. Kanali mogu biti izravni temeljem izravne provedbe smjernica, ili neizravni kroz utjecaj smjernice koja se vrednuje na neke druge javne politike.
- Uz analizu dionika i kanala distribucije pojedinih utjecaja potrebno je ocijeniti i **vrijeme** kada se pojedini utjecaj ostvaruje (na dugi, srednji ili kratki rok) te eventualne promjene u smjeru djelovanja predloženih smjernica u različitim vremenskim periodima.
- Zaključno, analiza društvenih utjecaja obuhvaća i analizu i vrednovanje **rizika** predložene smjernice te određuje njegovu vjerojatnost i jačinu.

Društveno poduzetništvo, ranjive skupine i socijalne usluge

Na području Europske unije društveno poduzetništvo je dobilo svoj zamah kao posljedica brojnih i sve kompleksnijih problema poput nezaposlenosti, nejednakog regionalnog (urbanog/ruralnog) razvoja, segregacije stanovništva, poglavito u urbanim područjima, niske kvalitete života marginaliziranih skupina i niza drugih izazova. Recesija i financijska kriza koja je nastupila 2008. godine dodatno je naglasila kako ekonomski model liberalnog kapitalizama ne nudi adekvatna rješenja za visoku stopu nezaposlenosti i siromaštva te brojne druge novonastale razvojne probleme. Dodatno, izbjegličke krize 2015. godine, ali i kriza slijedom posljedica pandemije COVID-19 ukazale su na važnost suradnje u stvaranju i osiguravanju kvalitetnih uvjeta za život i okoliš. Mjere štednje koje su nastupile kao posljedice spomenutih

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

kriza imale su direktan utjecaj na drugačija promišljanja financiranja javnih usluga, odnosno na poticanje inovativnijih i isplativijih pristupa koji su se oslanjali na volonterski doprinos razvoju zajednice.

Pojedini autori smatraju kako je snaga (vrijednost) društvenih poduzeća u prepoznavanju društvenih, ekoloških, i ekonomskih problema koje potom pretvaraju u priliku oslanjajući se na vlastitu sposobnost da svojim djelovanjem, primjerice, uklone prepreke socijalnoj uključenosti, pruže podršku marginaliziranim skupinama ili pak ublaže neželjene učinke određene gospodarske aktivnosti (Belz i Binder, 2017, Smith i Stevens, 2010). Navedena usmjerenost društvenog poduzetništva na ranjive skupine temelji se na komponenti društvene neravnoteže/nejednakosti/nepравde koja pridonosi isključivanju i marginalizaciji one skupine građana koja nije u mogućnosti sebi osigurati egzistencijalni minimum kao niti utjecati na kreatore politika čime bi mogla ostvariti određene korisne promjene za sebe u cilju poboljšanja kvalitete života.

U kontekstu ovog dokumenta, društveno poduzetništvo se promatra kao alat/mehanizam za ostvarivanje ravnoteže, jednakosti i pravednosti pri čemu se aktiviraju potencijali i kapaciteti marginaliziranih društvenih skupina koji, oslanjajući se na svoje sposobnosti, direktno pridonose vlastitoj, ali i dobrobiti cjelokupne zajednice.

Strateško-planski dokumenti

S obzirom na nepostojanje krovnog zakona, u daljnjem tekstu spomenuti će se relevantni strateški dokumenti koji su od posebne važnosti za ovaj sektor.

U Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine društveno poduzetništvo se definira kroz prizmu solidarnosti i uzajamne pomoći. Također, ovaj dokument se referira na važnost Strategije društvenog poduzetništva kao ključnog dokumenta u poticanju zapošljavanja, pružanju socijalnih usluga i doprinosa društveno-ekonomskom razvoju. Ključni akter i pokretač pozitivnih promjena temeljem brojnih primjera dobre prakse društvenog poduzetništva, upravo su organizacije civilnog društva. Predviđene aktivnosti mjerom 15. "Osigurati poticajni okvir za razvoj društvenog poduzetništva", nažalost nisu realizirane u potpunosti, kao što je to utvrđeno i provedenom SWOT analizom provedbe Strategije razvoja društvenog poduzetništva u RH u sklopu

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

prethodno spomenute studije u okviru ovog projekta. SWOT analizom su uočene brojne slabosti u dosadašnjem razvoju društvenog poduzetništva, što potvrđuju i rezultati provedenih fokusnih grupa u području društvenog poduzetništva, posebice fokusne grupe Ranjive skupine i socijalne usluge. Rješavanje uočenih problema naglasilo je nužnost poduzimanja konkretnih mjera, te su u tu svrhu i usmjerene smjernice koje slijede u daljnjem tekstu.

U Strategiji borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske od 2014. do 2020. godine istaknuto je poticanje DP u smislu strateške aktivnosti u području zapošljavanja. Među načelima koja je nužno poštivati prilikom ostvarivanja ciljeva strategije i provedbi mjera i aktivnosti koja iz nje proizlaze ističe se načelo inovativnog pristupa socijalne politike te ispitivanje primjene inovativnih pristupa financiranju socijalnih usluga, uključujući sudjelovanje privatnog sektora i financijskih instrumenata, kao što je to mikrofinanciranje i socijalno poduzetništvo. Također, u dokumentu se naglašava kako se uključivanjem u poduzetništvo socijalno ugroženih osoba i osoba s invaliditetom potiče razvoj socijalnih zadruga koje zapošljavaju osobe s umanjenom radnom sposobnošću te ih uključuju u radne i gospodarske procese ili pružaju pomoć osobama u nepovoljnim okolnostima, uključujući ih u širu društvenu zajednicu. Nadalje, istaknuto je kako će se nastaviti poticanje razvoja zadruga hrvatskih branitelja kao posebnog oblika malog poduzetništva, jačanje njihove konkurentnosti na tržištu te razvoj socijalnog poduzetništva.

Neizostavni i ključni planski dokument je Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine. U Strategiji je navedeno kako je društveno poduzetništvo svojevrsna sprega ekonomije, marginaliziranih skupina na tržištu rada, kreiranja novih proizvoda, očuvanja resursa, vrednovanja ukupne prirodne i kulturne baštine, unapređenja kvalitete života te slobodi odlučivanja kroz poslovanje za društvenu dobrobit (Šimleša et al., 2016). Ovako holistički i integrirano postavljena definicija naglašava ključne elemente održivosti koji nisu isključivo usmjereni na dobit već na ljude i prirodu kao mjesta života i opstanka onih koji dobit stvaraju (Petričević, 2012).

Strategija razvoja zadrugarstva izrađena je 2004. godine, uz popratni dokument „Promicanje razvoja zadruga kroz izrađene smjernice za institucije koje se bave lokalnim i regionalnim gospodarskim razvojem“, međutim, ova Strategija nikada nije zaživjela. I ovaj sektor, kao i cjelokupan razvoj društvenog poduzetništva imao je veliku potporu kroz EU sredstva, ovaj put Cards program za Hrvatsku.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Ono što je bitno je činjenica da su socijalne zadruge prepoznate u Strategiji razvoja društvenog poduzetništva koja ih spominje u smislu jednog od ključnih pravnih oblika pogodnih za društveno poduzetništvo (DP) te ističe poveznicu zadružnih načela i vrijednosti DP, a poglavito demokratska vladavina, autonomija, suradnja i blagostanja za zajednicu (Vidović, Rakin, 2017). Postojanje zakonske regulative, nažalost, nikako nije dovoljna podrška razvoju zadruga kao vodećim društvenim poduzetnicima koji su u brojnim zemljama EU polučili zapažene rezultate za razvoj zajednice. Pored toga, poslovanje zadruga prema postojećim odredbama Zakona o zadrugama, Vojvodić i Šimić Banović (2019) smatraju nejasnim i ograničavajućim za razvoj društvenog poduzetništva te ujedno naglašavaju da se dodatno ograničenje odnosi na problem dvostrukog oporezivanja ostvarene dobiti, s obzirom da su zadruge obveznici poreza na dobit prema Zakonu o porezu na dobit.

Zadrugarstvo je na globalnoj razini blisko povezano s održivim gospodarskim i socijalnim razvojem. To je odraz njihove povezanosti s mnogim pozitivnim gospodarskim i socijalnim rezultatima – one pomažu u stvaranju i održavanju «pristojnih zaposlenja», korisne su u borbi za socijalnu uključenost, njima se ostvaruje solidarnost između i unutar zajednica, promoviraju veću jednakost i dostojanstvo pri radu, kao i u zajednici, te pomažu prilikom osiguravanja pristupa tržištu malim proizvođačima, siromašnima i marginaliziranima. Za Hrvatsku je značajno saznanje to što su u nekim zemljama EU-a, te regijama koje su prije bile nerazvijene (primjerice sjeverna Italija, sjeverna Španjolska, te skandinavske zemlje), upravo zadruge bile kritični čimbenik prilikom ostvarivanja održivog gospodarskog i socijalnog oporavka (Bateman i Maleković, 2003).

Razvoj zadrugarstva je izuzetno zanemaren u Hrvatskoj te je moguće konstatirati da se zadruge nisu našle među razvojnim prioritetima bilo koje od ključnih razvojnih politika koje se dotiču razvoja društvenog poduzetništva, a za razloge slabog oporavka sektora se, među ostalim, spominje javna neangažiranost, nepovjerenje naslijeđeno iz prethodnog razdoblja, ali i činjenica da društvene i kulturološke okolnosti nisu pridavale vrijednost solidarnosti i kolektivnom uključivanju za dobrobit zajednice (Vidović i Rakin, 2017). Iako je spektar relevantnih aktera koji djeluju u području inkluzije marginaliziranih skupina u ekonomske aktivnosti kroz DP zaista širok, ipak ključni akteri u području društvenog poduzetništva i uključivanja te pružanja usluga za društveno osjetljive skupine su udruge i zadruge od kojih svaka ima svoj normativni okvir, Zakon o udrugama i Zakon o zadrugama. No i ovdje valja istaknuti kako postoje brojna ograničenja, primjerice Zakona o zadrugama, a što se reflektira na prijedlozima za donošenjem novog zakona.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Socijalne zadruge izuzetno su značajne s obzirom da je osnovna svrha njihova djelovanja pružanje pomoći u zadovoljavanju elementarnih životnih potreba u prvom redu socijalno ugroženim nemoćnim i svim drugim fizičkim osobama koje nisu u mogućnosti zadovoljiti svoje potrebe. Također, cilj socijalnih zadruga je upravo uključivanje navedenih skupina građana u radne i gospodarske procese, s obzirom da se radi o osobama s umanjenom radnom sposobnošću, ali i onima koji ne raspolažu dovoljnim sredstvima za podmirivanje svojih životnih potreba. Uz istaknut značaj socijalnih zadruga, treba naglasiti kako i drugi oblici zadrugarstva (poljoprivredne, radničke, ribarske, stambene, graditeljske, potrošačke, sekundarne) pridonose inkluziji marginaliziranih društvenih skupina.

Prilikom razmatranja problematike socijalnih udruga i zadruga te njihova doprinosa razvoju zajednice, uz neminovno naglašenu ulogu i sve što se poduzima od strane središnje državne razine, na što se možemo referirati u smislu „*top-down*“ pristupa, izuzetno je važan „*bottom-up*“ pristup. Drugim riječima, pristup razvoju odozdo u okviru kojeg su u prvom planu i formalni i neformalni akteri sa nižih razina tj. sa lokalne razine. Kada govorimo o neformalnim akterima, najčešće je riječ o privatnom sektoru, akademskoj zajednici, organizacijama civilnog društva, stručnjacima, građanima pojedincima, a koji su značajni pokretači razvojnih promjena koje dolaze odozdo kroz male akcije proaktivnih pojedinaca. Često djeluju udruženo, pa i u okviru mreža, što dodatno osnažuje njihove inicijative, te zajednički pripremaju i provode razvojne projekte usmjerene, među ostalim, i ka marginaliziranim skupinama. Među ključnim akterima na nižim razinama su upravo udruge i zadruge, koje svojim djelovanjem, pridonose osnaživanju, podizanju razine znanja, samopouzdanja i motivacije marginaliziranih društvenih skupina, te im na taj način olakšavaju uključivanje na tržište rada, pridonoseći pri tome smanjivanju njihove ovisnost o socijalnim naknadama kao i smanjivanju proračunskih rashoda. Izuzetno su brojni relevantni akteri koji pridonose ili su pridonosili stvaranju primjera dobre prakse, a među neke od njih valja svakako istaknuti slijedeće: Autonomni centar Act, Čakovec, ACT PRINTLAB d.o.o., ACT KONTO d.o.o., Socijalna zadruga Humana Nova, Čakovec, RODA-Roditelji u akciji, Buba bar, Okus doma, PUNKT D.O.O., Hedona, Bolje sutra - udruga osoba s invaliditetom grada Koprivnice, Udruga za kreativni razvoj Slap - Osijek, Socijalna zadruga Miva art – Belišće, Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije, Braniteljska socijalna-radna zadruga Komaštre, Zajednica braniteljskih zadruga, Braniteljsko socijalna-radna zadruga Dalmatia Ruralis za savjetovanje i upravljanje te brojni drugi.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Rezultati ankete i fokus grupa na temu društvenog poduzetništva, ranjivih skupina i socijalnih usluga

Fokus grupe su bile raspoređene u 8 tematskih jedinica, a za ovaj dokument relevantna je tematska jedinica *Ranjive skupine i socijalne usluge* u sklopu koje je održano 5 fokus grupa s ukupno 47 sudionika.

Ranjive skupine i socijalne usluge najvećim dijelom pokrivena društvenim poduzetništvom u RH su:

- osobe s invaliditetom, dugotrajno nezaposlene osobe starije od 55 godina, hrvatski branitelji i žene žrtve nasilja (17 sudionika)
- niti jedna ranjiva skupina nije dovoljno pokrivena, a posebice starije i nemoćne osobe (29 sudionika)

Razlog nepokrivenosti je:

- nepoznavanje mogućnosti za ranjive skupine i pružanje socijalnih usluga kroz DP (30 sudionika)
- neraspolaganje informacijama (9 sudionika)
- nedovoljan angažman i neosjetljivost ostalih za probleme i potrebe ranjivih skupina (4 sudionika)

Dosadašnja iskustva u DP ranjivih skupina i socijalnih usluga:

- najviše iskustva sa braniteljskom populacijom, i to vrlo pozitivna iskustva (24 sudionika);

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

- iskustvo rada sa socijalnim slučajevima (2 sudionika)
- socijalne i braniteljske zadruge su primjer najbolje prakse i kvalitetne suradnje i razmjene iskustva (43 sudionika)

Ključni rezultati ostvareni djelovanjem DP-a u segmentu ranjivih skupina i socijalnih usluga:

- veća uključenost ranjivih skupina i njihov bolji životni standard (10 sudionika)
- o ostvarenim rezultatima teško je pričati jer uglavnom nisu dostupni, a oni koji jesu, nisu mjerljivi (21 sudionik)

Realizirana inovativna rješenja koja bi bilo vrijedno replicirati drugdje u RH:

- postoje inovativna rješenja kada su u pitanju socijalne braniteljske zadruge, koja bi bilo vrijedno replicirati drugdje u RH (14 sudionika)
- realizirana inovativna rješenja nisu uvijek u mogućnosti biti replicirana u drugim dijelovima, te ih je potrebno modificirati i prilagoditi kako bi bila od značaja i u drugim dijelovima RH (6 sudionika)

Ključna ograničenja:

- izostanak podrške javnog sustava čime je ponekad cjelokupan angažman u društvenom poduzetništvu za ranjive skupine beznačajan, a ponekad i besmislen (14 sudionika);
- slaba vidljivost DP-a kao i njihovih ostvarenih rezultata, manjak financijskih sredstava, vještina i kapitala (40 sudionika)
- nepoznavanje samog DP-a i neraspolaganje informacijama i znanjima o DP-u (26 sudionika)
- razina suradnje vrlo loša (većina sudionika)
- ne prate se vanjska iskustva DP-a u segmentu ranjivih skupina i socijalnih usluga (31 sudionika)

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

- nedostatna učinkovitost i djelotvornosti, nejasno definirano društveno poduzetništvo, nepostojanje jasno uspostavljenog zakonodavnog okvir (26 sudionika)

Ključni partneri u realizaciji DP ranjivih skupina i socijalnih usluga:

- tijela državne uprave, odnosno javni sektor (36 sudionika)
- privatni sektor koji raspolaže sa znanjima o DP-u (2 sudionika)
- aktivna pravna tijela uključena u DP, koja svojim iskustvima mogu ostalima pomoći u realizaciji DP ranjivih skupina i socijalnih usluga (3 sudionika)

Tip potpore u realizaciji DP ranjivih skupina i socijalnih usluga:

- jednokratne novčane potpore, ustupanje prostora za održavanje određenih aktivnosti, pomoć pri izvođenju nekih aktivnosti, ustupanje opreme i sl.
- javni sektor na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini minimalno uključen u realizaciju DP u segmentu ranjivih skupina i socijalnih usluga te je međusobna suradnja vrlo loša (29 sudionika)
- građani nisu dovoljno upoznati sa DP-om (9 sudionika)
- brojka uključenih građana nije dostatna za daljnji razvoj DP-a (22 sudionika)
- postoje regionalne razlike, na nekim područjima lokalna zajednica je sa svojim građanima aktivno uključena u realizaciju DP RSSU, dok postoje područja u RH gdje je interes lokalne zajednice i samih građana na minimalnoj razini (10 sudionika)
- nužna snažnija potpora lokalne vlasti, viša razina vidljivosti DP i informiranja građana, primjerice kroz različite radionice na temu DP-a (19 sudionika)

Provedenim anketnim upitnicima obuhvaćena su različita pitanja od općih prema specifičnim, primjerice od samog djelokruga rada društvenih poduzeća u Hrvatskoj do kontekstualizacije branitelja u DP. Uzorak je obuhvatio 526 sudionika podijeljenih u nekoliko ciljanih skupina: nezaposleni, članovi socijalnih zadruga, mladi, poljoprivrednici i zaposlenici društvenih poduzeća.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Kompilacija rezultata anketnih upitnika:

- 114 sudionika djeluje u području pružanja socijalnih usluga
- 194 sudionika smatra da postoje prioriteti/mjere za razvoj DP u socijalnim politikama
- Svega 32 sudionika smatra da je potrebno u području socijalne politike poticati razvoj DP-a (najviše poticaja je potrebno u području razvoja malog gospodarstva, 391)
- 110 sudionika smatra da DP doprinosi lokalnom i regionalnom razvoju, ponajviše pružanju kvalitetnijih socijalnih usluga
- Učinkovitije i djelotvornije pružanje socijalnih usluga kao razvojnim potencijalom DP smatra svega 28 sudionika
- 524 sudionika ističe kako njihova DP zapošljavaju branitelje
- Doprinos branitelja kao zaposlenika 375 sudionika ocjenjuje izvrsnim
- Mjere kojima se potiče zapošljavanje/samozapošljavanje branitelja 507 sudionika smatra prilagođenim i primjenjivim u poduzećima/organizacijama DP
- 519 sudionika koristi mjere za poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja
- Ključna ograničenja za djelotvorno djelovanje branitelja kao DP: 1. sporije reagiranje na promjene/trendove (346 sudionika); 2. nemaju specifična znanja za rad u društvenom poduzetništvu (350 sudionika); 3. nisu spremni za rad na terenu (19 sudionika); 4. teže se umrežavaju (4 sudionika)
- 514 sudionika surađuje sa braniteljskim socijalno radnim zadrugama, od čega 336 sudionika ocjenjuje njihov rad i doprinos izvrsnim, a vrlo dobrim 161 sudionik.

S druge strane, ključna negativna obilježja detektirana *desk* analizom u prvom redu odnose se na još uvijek mali broj DP koja djeluju u području pružanja socijalnih usluga, a posebice u manje

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

razvijenim županijama. Istaknuto ograničenje je nedovoljna razina obrazovanja koje je nužno za provođenje aktivnosti društvenih poduzetnika angažiranih u ovom segmentu. Kada je riječ o pripremi i provedbi EU projekata kao i drugih razvojnih projekata koji se financiraju nacionalnim sredstvima, još uvijek postojeća DP nisu u dovoljnoj mjeri uključena. Treba međutim istaknuti da je istovremeno prepoznata pretjerana ovisnost DP u segmentu ranjivih skupina i socijalnih usluga o EU sredstvima. Nadalje, još uvijek je razina menadžerskih vještina i vještina potrebnih za realizaciju projekata nedostatna, a kao što je to slučaj i u brojnim drugim segmentima, podrška sa lokalne i regionalne razine je nedostatna. U tom smislu možemo zaključiti da je primjena *bottom-up* pristup u ovom pogledu daleko ispod poželjne razine. Negativan faktor su i nedovoljna financijska sredstva za razvoj kao i problemi radnog prostora i nedostatne opreme za rad. Već istaknuto kroz anketne upitnike i fokusne grupe jest problem slabe vidljivosti socijalnih udruga i zadruga kao ključnih aktera u ovom segmentu DP-a kao i njihova slaba umreženost.

Također, analizom je utvrđeno kako postoje značajni razvojni potencijali. Primjerice, to je slučaj kada govorimo o postepenom, iako još uvijek ne dovoljnom, porastu svijesti o društvenom i gospodarskom značaju socijalnih udruga i zadruga. Potencijal je vidljiv i u djelotvornijoj (efektivnijoj) koordinaciji i osnaženom djelovanju upravljačkih razina, kako lokalne tako i županijske, što bi značajno pospješilo djelovanje DP u ovom segmentu. Značajan razvojni potencijal je vidljiv u snažnijem razvoju participativnog pristupa, odnosno uključivanju svih neformalnih aktera u različite procese kroz puno širu primjenu različitih participativnih metoda. Primjeri dobre prakse, kako hrvatski tako i europski, mogu biti poticaj za jačanje društvenih poduzeća u ovom segmentu kao i njihovo sudjelovanje u projektima ključnim za lokalnu zajednicu. Valja imati na umu da se pojedini primjeri braniteljskih zadruga mogu smatrati primjeri najbolje prakse drugim društvenim poduzetnicima u ovom segmentu. Takva iskustva svakako valja dijeliti i iz njih učiti. Nadalje, razvojni potencijal je umrežavanje, odnosno snažnije povezivanje zadruga i udruga u pružanju socijalnih usluga koje su potrebne lokalnoj zajednici. Konačno, neizostavan razvojni potencijal je djelotvornije i učinkovitije korištenje raspoloživih EU sredstava koja će biti na raspolaganju i u predstojećem razdoblju.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Rezultati anketnog istraživanja o utjecaju predloženih smjernica za razvoj društvenog poduzetništva

Tijekom rujna i listopada 2022. godine u okviru ovog projekta provedeno je anketno istraživanje na uzorku od 188 ispitanika – društvenih poduzetnika iz cijele Hrvatske o značaju predloženih smjernica vezano uz razvoj društvenog poduzetništva s fokusom na ranjive skupine i socijalne usluge. Nalazi ankete prikazani su u tablici u nastavku.

ANALIZA DRUŠTVENIH UČINAKA DP, RANJIVE SKUPINE I SOCIJALNE USLUGE	Jak utjecaj	Srednji utjecaj	Slab utjecaj
Osiguravanje participativnosti te sustavno uključivanje građana u projekte, inicijative i aktivnosti vezano za DP, ranjive skupine i socijalne usluge	57,98%	30,85%	11,17%
Djelovati sukladno smjernicama Vrednovanja Strategije razvoja društvenog poduzetništva u segmentu DP i ranjivih skupina te socijalnih usluga	73,40%	15,43%	11,17%
Snažnije usmjeravanje JLPs prema podizanju svijesti o značaju DP te njihovo aktivno uključivanje u podupiranje socijalnih udruga i zadruga	76,06%	15,96%	7,98%

Koristeći nalaze provedenog istraživanja raspoložive dokumentacije, rezultata fokus grupa i anketnog istraživanja u tablicama u nastavku su prikazani nalazi analize društvenog utjecaja predloženih smjernica.

Procjena društvenog utjecaja predloženih smjernica za razvoj javnih politika u području društvenog poduzetništva, ranjivih skupina i socijalnih usluga

Smjernice za razvoj javnih politika u području društvenog poduzetništva, ranjivih skupina i socijalnih usluga:

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

- osiguravanje participativnosti te sustavno uključivanje građana u projekte, inicijative i aktivnosti vezano za DP, ranjive skupine i socijalne usluge;
- djelovati sukladno smjernicama Vrednovanja Strategije razvoja društvenog poduzetništva u segmentu DP i ranjivih skupina te socijalnih usluga;
- snažnije usmjeravanje JLPS prema podizanju svijesti o značaju DP te njihovo aktivno uključivanje u podupiranje socijalnih udruga i zadruga.

U tablicama u nastavku su prikazani nalazi analize društvenog utjecaja predloženih smjernica.

SMJERNICA:

OSIGURAVANJE PARTICIPATIVNOSTI TE SUSTAVNO UKLJUČIVANJE GRAĐANA U PROJEKTE, INICIJATIVE I AKTIVNOSTI VEZANO ZA DP, RANJIVE SKUPINE I SOCIJALNE USLUGE

1. Obrazloženje

- Znatno jače preuzimanje odgovornosti i uključivanje tijela i institucija u pružanje svih oblika potpore razvoju ovih DP

- Jačanje informiranosti na svim razinama vezano za značaj i doprinos DP

- Osiguravanje participativnosti te sustavno uključivanje građana u projekte, inicijative i aktivnosti vezano za ova DP

- Promoviranje najuspješnijih DP na županijskoj i lokalnoj razini (uključujući svakako braniteljska DP koja imaju odlične rezultate djelovanja), ujedno usmjeravanje i na jačanje vidljivosti

- **Poticati prijenos iskustva među društvenim poduzetnicima te njihovo povezivanje**

2. Nositelj aktivnosti: Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u suradnji sa Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta i Ministarstvom hrvatskih branitelja, JLPS, županijske razvojne agencije

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

3. Koji dionici će osjetiti posljedice promjena?	4. Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene		5. Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?
<ul style="list-style-type: none"> • Ranjive skupine • Društveni poduzetnici • OCD • Zadruge i zadružni savezi • Građani • JLPS • Resorna ministarstva 	<p>Izravno</p> <p>Informiranost i olakšana mogućnosti zapošljavanja</p> <p>Povećan broj društvenih poduzeća i snažnija vidljivost i povezanost DP</p> <p>Participacija kroz sustavno uključivanje</p> <p>Viša razina odgovornosti i potpore DP</p> <p>Snažnija umreženost, bolja povezanost, suradnja i protok informacija među društvenim poduzetnicima</p>	<p>Neizravno</p> <p>Snažnija svijest javnosti o značaju društvenog poduzetništva</p> <p>Snažnije uključivanje građana u rješavanje društvenih problema koji se odnose na DP (samostalno ili kroz OCD)</p> <p>Rješavanje društvenih problema ranjivih skupina i kvalitetnije socijalne usluge</p>	<p>Snažnija uključenost građana i udruga u inicijative vezano za razvoj DP te u cjelini jačanje uloge OCD u promicanju participativnosti kada su u pitanju društveni poduzetnici</p> <p>Kvalitetnije izrađeni strateški programi na razini JLPS, bolja koordinacija ključnih aktera koja bi mogla potaknuti realizaciju smislenih smjernica usmjerenih razvoju DP</p> <p>Priprema i provedba upravo onih projekata koji su najznačajniji za daljnji razvoj DP te osiguravanje njihove održivosti</p> <p>Za očekivati je da bi uključenost ključnih aktera i samih građana morala doprinijeti predlaganju relevantnih smjernica u okviru nove Strategije za razvoj DP u RH u predstojećem razdoblju što podrazumijeva iskorak u smislu stvaranja kvalitetnije</p>

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

	Uključenost problematike društvenog poduzetništva u strateške dokumente na lokalnoj i regionalnoj/županijskoj razini		politike u cjelini, u skladu sa pristupom u drugim zemljama članicama EU
Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici			
	• Ranjive skupine	• pozitivan utjecaj	
	• Društveni poduzetnici	• pozitivan utjecaj	
	• OCD	• pozitivan utjecaj	
	• Šira javnost	• pozitivan utjecaj	
	• JLPS	• moguće protivljenje	
	• Resorna ministarstva	• moguće protivljenje	
6. Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice? Resorno ministarstvo; Znanstvena i stručna zajednica, JLPS (gradski i županijski uredi za gospodarski i socijalni razvoj), županijske razvojne agencije			
7. Vremenski rok za provedbu smjernice: kontinuirano s dugoročnim utjecajem			
8. Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg?			
Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja	
Politički rizici: • Izostanak političke podrške na lokalnoj i nacionalnoj razini	• Srednja	• Velika	

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Ekonomski rizici: <ul style="list-style-type: none"> Potreba ulaganja u kvalitetnije socijalne usluge 	<ul style="list-style-type: none"> Mala 	<ul style="list-style-type: none"> Srednja
Institucionalni rizici: <ul style="list-style-type: none"> Nepostojanje suradnje i koordinacije Nevoljkost primjene participativnih metoda Nedostatak stručnih znanja 	<ul style="list-style-type: none"> Srednja Srednja Srednja 	<ul style="list-style-type: none"> Velika Velika Velika
Drugi rizici: <ul style="list-style-type: none"> Izostanak informiranosti i interesa šire javnosti za temu 	<ul style="list-style-type: none"> Mala 	<ul style="list-style-type: none"> Velika

SMJERNICA:

DJELOVATI SUKLADNO SMJERNICAMA VREDNOVANJA STRATEGIJE RAZVOJA DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA U SEGMENTU DP I RANJIVIH SKUPINA TE SOCIJALNIH USLUGA

1. Obrazloženje

- Značajna uloga središnje razine vlasti– koordinacija, praćenje, informiranje, instrumenti potpore i dr.

- Usvojiti preporuke evaluatora, djelovati sukladno nalazima i preporukama realiziranog vrednovanja Strategije razvoja društvenog poduzetništva 2015-2020 u segmentu

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

<p>društvenog poduzetništva i ranjivih skupina te socijalnih usluga u skladu sa svim ključnim kriterijima vrednovanja: Relevantnost/Djelotvornost/Učinkovitost/Učinak</p> <p>- Ključno je praćenje razine usvajanja preporuka te izvještavanje o rezultatima poduzetog</p> <p>- Osigurati mentorstvo DP koji tek kreću sa realizacijom EU projekata</p>		
<p>2. Nositelj aktivnosti: Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (integrirane politike s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta i Ministarstvom hrvatskih branitelja), znanstvena i stručna zajednica</p>		
<p>3. Koji dionici će osjetiti posljedice promjena ?</p>	<p>4. Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?</p>	<p>5. Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Resorna ministarstva • DP • JLPS • Šira javnost • Lokalna zajednica 	<p>Izravno</p> <p>Institucionalne i zakonodavne promjene koje će ublažiti postojeća razvojna ograničenja te pospješiti daljnji razvoj DP</p> <p>Djelotvornija i učinkovitija politika razvoja DP sa relevantnim i održivim učincima</p> <p>Djelotvornija suradnja i</p>	<p>Neizravno</p> <p>Veći broj društvenih poduzetnika</p> <p>Uspješnije poslovanje društvenih poduzeća sa održivim rezultatima realiziranih inicijativa/projekata</p> <p>Zadovoljniji DP te zadovoljniji građani</p> <p>Kvalitetnije usluge koje se pružaju od</p>
<p>Snažniji poticaj razvoju DP na nacionalnoj i regionalnoj te lokalnoj razini uz učinkovitiju i djelotvorniju suradnju svih ključnih dionika što će u cjelini pogodovati daljnjem razvoju DP</p> <p>U cjelini uspješnija politika jer svaka politika čiji se rezultati vrednuju i rezultati vrednovanja USVAJAJU (djeluje se sukladno rezultatima) je uspješnija, razvija se i time se osigurava njen napredak te kontinuirano poboljšanje politike (što je i smisao vrednovanja)</p>		

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

	koordinacija nadležnih tijela vezano za problematiku DP Olakšane financijske, zakonodavne i druge olakšice za poslovanje svih kategorija DP	strane DP na razini lokalne zajednice	
Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici			
<ul style="list-style-type: none"> • DP 		<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
<ul style="list-style-type: none"> • Ranjive skupine 		<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
<ul style="list-style-type: none"> • Resorna ministarstva 		<ul style="list-style-type: none"> • moguće protivljenje 	
<ul style="list-style-type: none"> • JLPS te županijske razvojne agencije 		<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
<ul style="list-style-type: none"> • Šira javnost 		<ul style="list-style-type: none"> • pozitivan utjecaj 	
6. Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice?			
Znanstvena i stručna zajednica Izvještaj Ministarstva o rezultatima poduzetog usvajanja preporuka evaluatora temeljem realiziranog vrednovanja Strategije društvenog poduzetništva (Izvješće prezentirano javnosti u prosincu 2021.) Naredna evaluacija koja će se realizirati od strane Ministarstva, koja uvijek mora dati osvrt na usvajanje preporuka iz prethodne evaluacije			
7. Vremenski rok za provedbu smjernice: Kraj 2023. godine			
8. Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg ?			
Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja	

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

<p>Politički rizici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izostanak političke podrške • Neusvajanje preporuka evaluatora 	<ul style="list-style-type: none"> • Srednja • Srednja 	<ul style="list-style-type: none"> • Velika • Velika
<p>Institucionalni rizici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otpor promjenama 	<ul style="list-style-type: none"> • Srednja 	<ul style="list-style-type: none"> • Velika

SMJERNICA:

SNAŽNIJE USMJERAVANJE JLPS PREMA PODIZANJU SVIJESTI O ZNAČAJU DP TE NJIHOVO AKTIVNO UKLJUČIVANJE U PODUPIRANJE SOCIJALNIH UDRUGA I ZADRUGA

1. Obrazloženje

Lokalna i regionalna razina:

- Snažnije usmjeravanje najmanje razvijenih JLPS u podizanje svijesti o značaju DP, te njihovo aktivno uključivanje u podupiranje socijalnih udruga i zadruga kroz:

1. edukaciju – za pripremu i provedbu EU projekata, iniciranje poslovanja
2. umrežavanje
3. bolju koordinaciju i suradnju dionika i dr.

- Financijske potpore DP, ustupanje prostora i opreme i dr.

- Osnaživanje i uključivanje marginaliziranih u različite obrazovne programe i tržište rada kroz mentorski pristup

2. Nositelj aktivnosti:

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, JLPS, razvojne agencije (uređi koji se dotiču problematike DP)

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

3. Koji dionici će osjetiti posljedice promjena ?	4. Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?		5. Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?
<ul style="list-style-type: none"> • Socijalne udruge i zadruge • Ranjive skupine • JLPS, gradski i uredi županija iz djelokruga društvenog i gospodarskog razvoja • Resorna ministarstva • Šira javnost • Županijske razvojne agencije • OCD • Zadruga 	<p>Izravno</p> <p>Podizanje razine znanja i vještina kod DP</p> <p>Osnaživanje DP kroz umrežavanje i suradnju na projektima temeljem realiziranih edukacija</p> <p>Podizanje svijesti o značaju DP</p> <p>Snažnija financijska podrška DP</p> <p>Jače uključivanje lokalne zajednice u rješavanje društvenih problema</p> <p>Snaženje koncepta zadrugarstva</p>	<p>Neizravno</p> <p>Rješavanje društvenih problema koji vladine institucije ne rješavaju na djelotvoran i učinkovit način</p> <p>građani uključeni u rješavanje problema i potreba, tj. nedostatnih usluga (ili nedovoljno kvalitetnih usluga od strane mjerodavnih tijela)</p> <p>Viša razina socijalne kohezije na lokalnoj razni</p>	<p>Jačanje koncepta pristupa razvoju odozdo kao i CLLD koncepta (razvoj predvođen od strane lokalne zajednice), uz popratno snaženje odgovornosti i poduzetnosti od strane lokalne razine, njihovo snažnije zalaganje za napredak i dobrobit kad su u pitanju socijalne usluge nužne lokalnoj zajednici</p> <p>Jačanje transparentnosti i održivosti rezultata realiziranih inicijativa i projekata DP</p> <p>Djelotvornija suradnja i koordinacija lokalnih aktera vezano za promicanje DP</p> <p>Osnaživanje samih DP zbog porasta svijesti o njihovom značaju što će postepeno rezultirati osnivanjem većeg broja DP te osnaživanjem djelovanja postojećih</p> <p>Veći broj DP koji uspješno posluju</p>

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici		
• Socijalne udruge i zadruge		• pozitivan utjecaj
• Društveni poduzetnici		• pozitivan utjecaj
• JLPS		• pozitivan utjecaj
• Resorna ministarstva		• moguće protivljenje
• Šira javnost		• pozitivan utjecaj
6. Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice?		
JLPS (gradski i županijski uredi), razvojne agencije		
7. Vremenski rok za provedbu smjernice: kontinuirano s dugoročnim utjecajem		
8. Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg?		
Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja
Politički rizici: • Izostanak političke podrške	• Velika	• Velika
Ekonomski rizici: • Nedostatak sredstava za financijsku i obrazovnu potporu	• Srednja	• Velika
Institucionalni rizici: • Izostanak znanja i svijesti o važnosti DP	• Srednja	• Velika

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Izvori

Bateman, M., & Maleković, S. (2003). Support for Co-operative Development in Croatia – A Strategy for the Development of the Co-operative Sector in Croatia. EU Cards Programme for Croatia, Zagreb.

Bejaković, Predrag (2006) Vodič za analizu socijalnih utjecaja, Projekt Partnerstvo za socijalnu uključenost, Delegacija Europske komisije u RH, Zagreb. Dostupno na: <http://www.ijf.hr/radionice/PSU/Vodic.pdf>

Belz, F. M. & Binder, J. K. (2017). Sustainable Entrepreneurship: A Convergent Process Model. Business Strategy and the Environment, 26 (1), 1-17. <https://doi.org/10.1002/bse.1887>

Hrvatski sabor (2021). Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. NN 13/2021. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html (5.9.2022.)

Institut za razvoj i međunarodne odnose (2022). Smjernice za razvoj javnih politika – Društveno poduzetništvo i obrazovni sustav. Projekt Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo (UP.04.2.1.06.0054). Dostupno na: <https://www.socialbiz.cerura.hr>

Maleković, S., & Keser, I. (2022) „Strategija društvenog poduzetništva – gdje smo”, studija izrađena u sklopu projekta „Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo“

Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine, Vlada RH (2012) Dostupno na: <http://strategija.udruga.hr/index.php/nacionalna-strategija-17.html>

Petričević, T. (2012). Zakonodavni i institucionalni okvir za razvoj društvenog poduzetništva u jugoistočnoj Europi, CEDRA, Čakovec.

Smith, B. R., & Stevens, C. E. (2010). Different types of social entrepreneurship: the role of geography and embeddedness on the measurement and scaling of social value. Entrepreneurship & Regional Development An International Journal. 22 (6), 575-598. Dostupno na: <https://doi.org/10.1080/08985626.2010.488405>

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Strategiji borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske od 2014. do 2020. Godine, Vlada RH (2014). Dostupno na: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/ZPPI/Strategije/Strategija%20borbe%20protiv%20siroma%C5%A1tva.pdf>

Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. Godine, Vlada RH, (2015). Dostupno na: www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Strategija-razvoja-društvenog-poduzetništva-u-RH-za-razdoblje-2015-2020.pdf

Šimleša, D., Bušljeta Tonković, A., & Puđak, J. (2016). Društveno poduzetništvo u Hrvatskoj: od prepoznavanja do primjene. *Revija za sociologiju*. 46(3), 271–295. <https://doi.org/10.5613/rzs.46.3.2>

Vidović, D., & Rakin, D. (2017). Social Entrepreneurship and the Revitalization of the Cooperative sector: Emergence of Social Cooperatives in Croatia and Serbia. *Social Enterprise Developments in the Balkans*, 7-22.

Vojvodić, I., & Šimić Banović, R. (2019). Analiza socijalnog poduzetništva u Hrvatskoj s komparativnim osvrtom na regulatorni okvir. *Pravni vjesnik*, 35(2), 105-135. <https://doi.org/10.25234/pv/8023>

Tišma, S., Maleković, S., Jelinčić, D. A., Mileusnić Škrčić, M. i Keser, I. (2022) From science to policy: how to support social entrepreneurship in Croatia. *Journal of Risk and Financial Management* 15:23.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

KONTAKTI:

Ured: Brnaze 410, 21230 Sinj

Tel: +385 95 5765960

e-pošta: socialbiz@cerura.hr; d.ruralis@gmail.com

Internet stranica: www.socialbiz.cerura.hr

Više informacija o EU fondovima na: www.strukturnifondovi.hr i www.esf.hr

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Evropskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054